BİLİM İNSANLARIMIZ

EBU MUSA CABİR BİN HAYYAN
722- 815

Batıda daha ziyade Geber olarak tanınan, Abbâsîler döneminde yaşamış ve İslâmiyet'te fen bilimlerinin temelini atmış olan çok yönlü bir fen bilgini; simyacı, kimyacı ve eczacı; fizikçi, astronom ve astrolog; tıp ve fizik tedavi uzmanı; mühendis, coğrafyacı, filozof ve sûfi. Yazdığı 400 eserin ancak 20 tanesi bugüne kalmıştır.

ABDÜLHAMİD İBN TÜRK
?-?

Dokuzuncu yüzyılda yaşamış Türk asıllı Müslüman matematikçi.Sayılar teorisi ve cebir konularında çalışmalar yapmıştır. Yapıtları "Kitab-ül Camı fi1 hisap" ,"Kitab'ül muamelat" ve"Kitab'ül Mesaha" dır.

Ebu HANİFİ DİNAVERİ
820- 896

9. yüzyılda yaşamış astronomi, botanik, metalürji, coğrafya, matematik ve tarih gibi çok çeşitli alanlarda çalışmalarda bulunmuş bilim insanı.
Dinaveri özellikle de Kitab al-Nebat ("Bitkiler Kitabı") isimli eseriyle tanınmaktadır. 8 ciltlik bu eseri sebebiyle sıklıkla Botaniğin babası, i olarak adlandırılmıştır.

AHMET BİN MUSA
803 -878

Sistem mühendisliği ve sibernetik ilminin öncülerinden ayrı zamanda matematik ve astronomi alanında eserler veren müslüman âlim. Ayrıca yüzlerce büyüklü küçüklü alet yaptı bu aletlerin içinde otomatik su kapları, kandiller, iza fiağırlık ölçen aletler ve günümüzde hala kullandığımız aletleri tasarlamıştır.

ER RAZİ
854 -925

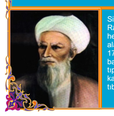

Simyacı, kimyager, hekim ve filozof . Râzî'nin eserlerinin hemen hemen hepsi Latinceye çevrilmiştir. Tıp alanında yazdığı Hâvî adlı ansiklopedi 17. yüzyıl'a kadar alanında en önemli başvuru kaynağı olmuştur. Râzî'nin tıp bilimine yaptığı en önemli katkılardan biri de ilk defa kimyayı tıbbın hizmetine sunmuş olmasıdır.

HARİZMİ
780 -850

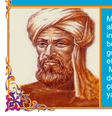

Matematik, gökbilim, coğrafya ve algoritma alanlarında çalışmış bilim insanı.Hârizmî 780 yılında Harezm bölgesinin Hîve şehrinde dünyaya gelmiştir. 850 yılında Bağdat'ta vefat etmiştir.
Matematik tarihinde, birinci ve ikinci dereceden denklemlerin sistematik çözümlerinin yer aldığı ilk eser, yazmış,sıfırın bulmuştur.

EBU KAMİL ŞUCA
850 -930

Lineer (birinci dereceden), kuadratik (ikinci dereceden) ve daha üst dereceli denklemler, bu denklemlerin çözümünü tam bir hassasiyetle gerçekleştirdi.

EL BATTANİ
850- 929

Urfa ilinin bir ilçesi olan Harran'da doğmuştur.Battani'nin astronomideki en çok bilinen başarılarından biri Güneş Yılını 365 gün, 5 saat, 46 dakika ve 24 saniye olarak ölçmüş olmasıdır.Sinüzün ve kosini olarak da tanjantın hesaplamadaki kullanımlarını açıklamış ve böylece modern trigonometrinin temelini atmıştır.

FERGANİ
805-861

Fergani, astronomi ve matematik alanında kendisini kabul ettirdi. Abbasi halifeleri Memun, Mutasım, el-Vasık ve el-Mütevekkil devirlerinde önemli ilmi araştırmalar yaptı ve birçok eser yazdı.Fergani, Aklın prensiplerine uygun olmayan astronomiyi ilk defa tenkid edenler arasında yer aldı.

EL FARABİ
872- 950

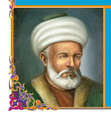

8. ve 13. yüzyıllar arasındaki İslam'ın Altın Çağ'ında yaşamış ünlü filozof ve bilim adamı. Aynı zamanda şiirle, müzikle ve müzisyenlerle ilgilenmiştir. Farabi, Aristo'nun 6 ciltlik temel mantık kitabı Organon'un tüm bölümlerini içeren çeviriler ve şerhler kaleme aldı ve Organon'u iki bölüm daha eklemiştir.6 kitaba çıkardı

İSHAK EL KİNDİ
801- 873

Felsefe, tıp, matematik astronomi, ilahiyat, psikoloji,fizik, kimya ve müzik kadar pek çok bilim dalında eser yazan bilim insanı. "Yıldızların İşinleri" tezlerinin bulunduğu 40 bölüm den oluşan "Yıldızdaraki Kanun" adlı kitabı vardır.Abbasi halifelerinden özel ilgi ve destek gören Kindi, astronom ve ast rolog olarak sarayda münecimlik görevini de yürütü. Ayrıca halife Mu'tasım'ın oğlu Ahmed'in eğitimini üstlendi. Ortaçağ Avrupası'nda "Alkindus" adıyla tanınan İslam filozofudur

İBNİ FAZIL
739- 805

Dünya tarihinde ilk defa kâğıt fabrikasını kurmuş olmasıdır. Gutenberg'in matbaayı kuruşuna ilhâm tekil edecek olan kâğıt fabrikasını 794'te Bağdat'ta kurdu.
Kâğıt fabrikasının kuruluşu sadece İslâm dünyasını da değil, tüm dünyada yeni bir devrin başlangıcı oldu.

EBU ZEYD EL BELHİ
850 -934

Müslüman coğrafyacı, matematikçi, hekim ve psikolog.

İBN- İ FİRNAS
810 -887

İbn Firnas'da birçok alanda çalıştı, kimya, fizik, astronomi alanında. Astronomi tabloları hazırladı, şiir yazdı, el-Makata adlı saati tasarladı.
Ayrıca düzeltme kabiliyeti olan camı esefedevk gözlüğünün mucidi olduğu kabul edilir.
Güneş ve gezegenleri hareket halinde gösteren bir Planetarium da yapmıştı

SABİT BİN KURRA
821- 901

Trigonometrinin, Batı'da yaygınlaşmasını sağlayan, aynı zamanda da cebiri geometriye uygulayanların öncüsüdür.

AHMET BİN MUSA
803- 876

Sistem mühendisliği ve sibernetik ilminin öncülerinden ayrı zamanda matematik ve astronomi alanında eserler veren müslüman âlim.

İBN-İ SİNA
980 -1037

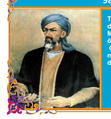

Tıp ve Felsefe alanına ağırlık verdiği değişik alanlarda 200 kitap yazmıştır. Modern Bilimnin kurucusu,hekimlerin önderi olarak bilinir.
Geometri (özellikle Öklid geometrisi), mantık, fizik, sarf, nahiv, tıp ve doğabilim üstüne çalışmalar yaptı.

İBN-İ YUNUS
950 -1009

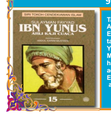

Tam adı: Ali Ibn-i Ebu Said Abdurrahman Ibn-i Ahmet Ibn-i Yunus Ebu'l Hasan el-Sade filolan ve bilim tarihinde. Aben Jonis ülkemizde Ibn-i Yunus olarak tanınan bu bilgin; Matematik ve Astronomi konularında hazırladığı eserlerle birlikte adını zamanımıza kadar ulaştırmıştır. Ebu'l Vefa ile aynı dönemde yaşamış astronom ve matematikçi.

EBUL VEFA BÜZCANİ
940 -998

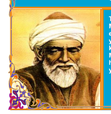

Tam adı: Ebu el-Vefa Muhammed bin Muhammed bin Yahya bin İsmail bin el-Abbas el-Büzcani' olan alim 940 yılında Iran'da bulunan Buzgan kasabasında doğmuştur.
Matematik ve astronomideki hizmetleriyle bilim tarihinde önemli bir yer tutmuştur.

AHMET MACRİTİ
950 -1007

Endülüs'te yetişen ünlü kimya ve matematik alimi Tam ismi Meslema bin Ahmed bin Kasım bin Abdullah al -Macriti olup, künyesi Ebu'l-Kasım'dır. 950 (H.338) senesinde Madrid'de doğdu. 1007 (H.397) senesinde Kurtuba'da vefat etti.Endülüs'te yetişen alimlerin en ünlülerindendir.

AHMET EL BİRUNİ
973 -1048

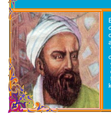

Batı dillerinde adı Alberuni veya Aliboron olarak geçer.eserlerinin sayısı yüz seksen civarındadır. Yetmiş adet astronomi ve yirmi adet de matematik kitabı bulunmaktadır.
Yaşadığı yüzyılın en büyük matematikçisi olan Birûnî, trigonometrik fonksiyonlarda yarıçapın bir birim olarak kabul edilmesini öneren ilk kişi olup sinüs ve kosinüs gibi fonksiyonlara sekant,kosekant ve kotanjant fonksiyonlarını ilave etmiştir.

ABDURRAHMAN EL- SUFİ
903 -986

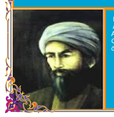

Batı dünyasında 'Azophi' olarak da bilinir; iyi kötleri Azophi ve küçük gezegen 12621 Alsu fionun adına isimlendirilmiştir.
Gökbilimsel aletlerin geliştirilmesinde önemli hizmetlerde bulunmuştur.

KÜŞYAR BİN LEBBAN
971- 1029

Hazar denizinin güneyinde bulunan gîlân (cîlân) bölgesinden bağdata gelen bir alkiye memuşu olup hayatına dair bilgi yoktur. el-medhal fi şınâ'ati ahkâmi'n-nücûm adlı eserinde bazı sabit yıldızların 992 tarihi konumlarını vermesi ve daha önce telif etti] ez-zîcî'l-câmi ile ez-zîcî'l-bâlî'a atıfta bulunması bu tarihlerde yaşadığını göstermektedir.Menelaos teoremi ve sinüsler teoremi üzerine çalışmaları bilinıyor. Zîycî el-Cami ve Zeel-Balığ adlı eserleri tanınır.

İBN-İ HEYSEM
965- 1040

Fiziksel optik, meteorolojik optik, katoptrik, dioptrik, yakıcı aynalar, gözün fizyolojisi ve algısal psikoloji alanlarında araştırmalar yapmış olan İbn-i Heysem'in skolastikleri "Alhazen" diye adlandırırlar.

İSMAİL BİN HAMMAD EL CEVHERİ
940- 1002

Müslüman yazar ve sözlük bilimi uzmanı Arapçasını ilerletti, sonra Nişabur'a yerleşerek eserlerini yazdı. Burada al-Sihah adlı eserini yazdı.Tâcü'l-lüga adlı sözlüğünü tamnır.
Uçuş denemesi sonucu hayatını kaybetti.

EBU KASIM ZEHRAVİ
936- 1013

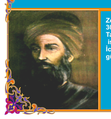

Zehravi'nin tıbba yaptığı en büyük katkı, 30 ciltten oluşan Kitab al-Tasrif (et-Tasrif) isimli eseridir.
İcat ettiği cerrahi aletlerden bazıları günümüzde hala kullanılmaktadır.

EL KEHHAL
1039

Gerçek ismi ile Ali bin İsâ'nın batı ve İslâm âleminde asırlarca meşhûr bir tıb âlimi olarak kalmasının tek sebebi, şüphesiz, yazmış olduğu Tezkiret-ül-kehhalîn adlı eseridir.
On dokuzuncu asrın ortalarına kadar bir benzeri yazılmamış olan bu eser, o zamana kadar temel müracaat kaynağı oldu.
"Kehhal", Avrupa'da "Hally Jesu" ismiyle meşhûr oldu

ÖMER HAYYAM
1048 -1131

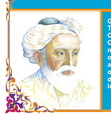

Günümüzde kullanılan Miladi ve Hicri Takvimlerden çok daha hassas olan Celâlî Takvimi'ni hazırlamıştır.
Okullarda Pascal Üçgeni Fransız matematikçi Blaise Pascal'ın soyadıyla olarak öğretilen matematik kavramı aslında Ömer Hayyam tarafından oluşturulmuştur. Matematik, astronomi de dünyanın önde gelen bilim insanlarındandır.

NİZAMÜLMÜLK
1018 -1092

Gerçek adıyla Ebu Ali Kıvamuddin Hasan bin Ali bin İshak el-Tûsî, Büyük Selçuklu Devleti'nin veziri ve Siyâsetnâme adlı kitabın yazarı olan devlet adamı ve siyaset bilimcisi.
Nizamiye medreseleri'nin teşkili ve mevcut hipsrak sisteminin aksayan yönlerinin tadil edilmesi gibi Selçuklu devletinin müesseseleşme ve merkezleşmesi yönün de önemli sayılabilecek teşebüslerin alına imzasını atmıştır.

EL- BİRUNİ
? - 1048

El-Bîrûnî'nin eserlerinin sayısı yüz seksen civarındadır. Yetmiş adet astronomi ve yirmi adet de matematik kitabı bulunmaktadır.
Tıp, biyoloji, kimya, bilhassa mineraller, hayvanlar ve yararlı otlar üzerinde bir dizin oluşturmuştur.

EB-ÜL CÛD
? - 1000

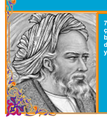

7 ve 9 kenarlı düzgün polionmların çizimi ve trisseksyon meselesine ilişkin bulaşlarıyla ün kazandı. Cebir denklemlerini tasnif etti. 1000 yılında yaşadığı bilinir.

İBN İ CESSAR
? - 1009

Çiçek Hastalığını keşfeden hekim Ammar Bin Ali - İlk Katarakt ameliyatını yapan hekim.Cüzzamın sebep ve tedavileriyle ilgili olan "Fakirler İçin Seyahat Kitabı" adı altında toplamış,tıp tarihinde bir çığır açmıştır.

EBÜL KASIM EL MACRİTÎ
? - 1007

Endülüs'te yetişen ünlü kimya ve matematik alimi.
İsmi, Meslema bin Ahmed bin Kasım bin Abdullah el-Macriti olup, künyesi Ebû'l-Kasım'dır. 950 (H.338) senesinde, simdi İspanya'nın başşehri olan Madrid'de doğdu. Bu yüzden el-Macriti nisbesini aldı.

İBRAHİM EL FEZARİ
? - 777

İslam Dünyasında Usturlabı ilk kullanan kişidir.
Eserleri:
1- Zîcü's-Sind-Hind el-Ke-bîl,
2- Kitâbü'z-Zîc calâ si-rü'l-'Arab.
3- el-Kaşlde fî cil-mi'n-nücûm.
4- Kitabü'l-Mİkyâs fî z-zevâl.
5- Kitâbü'l-eAmel bi'lUSturlâb.
6- el-Urcûze fî 't-hudûd.

İBN- İ BACE
1095 -1138

Ebû Bakr Muhammed bin Yahya bin es-Saig olan Endülüs'lü, filozof ve bilim insanı. Batıda Avempace olarak da anılır. Bacce siyasi felsefe ile de ilgilenmiş, siyasi felsefeye sisteminde yer vermiştir.

İBN-İ SAMAH
1035

Sayılar kuramı, geometri ve takvim oluşturmaya ilişkin çalışmalarıyla ün kazandı.

KAŞGARLI MAHMUT
1005 -1102

Türk dilleriyle ilgili çalışmalarıyla tanınmış 11 yüzyıl leksikografı.
Kaşgar'ın 45 km güney batısındaki Opal kasabasında dünyaya geldi. Bazı kaynaklara göre ise Issk Göl yakınındaki Bars Kul'da doğmuştur.
Divânu Lügati't-Türk isimli, dünyaca bilinen eserin yazarıdır.

YUSUF HAS HACİB
1020 -1075

Türk-İslam tarihi ve kültürü açısından son derece önemli olan Kutadgu Bilig siyasetnamesini yazmıştır.

Alİ BİN ABBAS
932- 994

Nöroloji ve psikoloji hakkında Kitab el-Maliki'de bilgi verilmiştir. Ali bin Abbas hayatı ve eserinde beynin anatomisi, nörobiyolojisi, nöropsikolojisini tanımlamış ve çeşitli akıl bozuklukları, sıyku hastalıklarını, amnezi (hafıza kaybı)yi, hipokondriyayı, koma hali, sıcak ve soğuk memeşirleri, ışık hastalıklarını, sarsıy ve kısmi felç gibi sağlık sorunlarını tanımla

AMMAR BİN ALİ MAVSİLİ
? - 1010

Asıl adı Ebû'l Kasım Ammar bin Ali el-Mavsılî'dir.Irak doğumludur. Avrupa'da "Canamusali" adıyla tanınmıştır.
İgl oyalmış bir göz kullandı. Bu tüple Astarabı emerek çıkarmayı başardı. Gözün anatomisi üzerinde durmakta ve göz kapakları, sayıdan tabaka, göz bebeği, göz akı gibi önemlibölgelerdeki sağlık sorunlarını tanımla

MUHAMMED İDRİSİ
1099- 1165

Bugünkünne benzeyen bir dünyâ haritası çizen Müslüman coğrafya âlimi. İsmi, Muhammed bin Muhammed bin Abdullah bin İdris el-Hamûdî el-Haseni, künyesi Ebû Abdullah'tır. Şerîf el-İdrisî diye de bilinir.

EL KERHİ
?-1029

Maruf Kerhi ya da Karkhi tam ismi Ebu Mahfuz Maruf ibn Firuz el-Karkhi. Tasavvufta çok önemli bir Su ilVeli. Kerhi'nin Müslüman oluşu tasavvuf'ta en meşhur hikayelerden biridir

HOCA AHMET YESEVİ
1093 - 1166

Tarihte bilinen ilk büyük Türk mutasavvıfı sinvemin taşır. Tam adı: Ahmed bin İbrâhim bin İlyâs Yesevî .
Eserleri :
1 Divan-ı Hikmet şiirleri
2.Aklâd
3.Fakr-Nâme

ABDURRAHMAN EL HAZİNİ
1100 -1160

Türkistan'ın Merv şehrinde doğan ve yetişen Xl. Yüzyıl sonları ile XII. Yüzyıl'ın başlarında, Horasan'da yaşayan Hazinî 12. yüzyılın ortalarına doğru da vefat etmiştir . Hazini kimya bilimine, fiziketi çalışmalarıyla ,ilçi ve tartı teorilerine yaptığı katkı ile tanınır.
Hazini, Newton'dan 500 yıl önce, "her cismi yer kürenin merkezine doğru çeken bir güç" olduğunu söylemiştir.

İBN -İ KARAKA
11..

Dünyada yapılan ilk torna tezgâhıydı. Bakır levhalar, demir dâireler arttı kolaylıkla kesiliyor, bunlar usturlabdan günümüz ihtiyaçlara kadar her yerde kullanılıyordu.

İBN- İ RÜSD
1126- 1198

İsyaset, din, hukuk, tıp ve felsefenin pek çok alanında 150'den fazla eser kaleme aldığı bilinmektedir.
İbn-i Rüşd, en çok Aristo'nun eserlerinden yaptığı,bugün Batı'da pek çoğu unutulmuş Arapçaya tercümeleri ve şerhleriyle ünlüdür.

ZERKALİ
1029- 1087

Tam adıyla Ebu Ishak İbrahim el-Zerkali. Endülüs'lü astronom, Toledo'da bir rasathane kurdurmuş ve 1061-1087 yılları arasında burada yaptığı çalışmaları
sonuçlarını toplamıştır.
Zerkali, Tuleytula adıyla Ünlü olan ilk astronomi cetvelini düzenledi. Güneş, gezegenler ve diğer yıldızların hareketlerini ilgilendiren bu cetveller, kısa zamanda Avrupa da kullanıldı.

İBN- İ BAYTAR
1197 -1248

300'ü tamamen kendi keş ftolan, en azından 1400 farklı bitki, ve ilacın ansiklopedik tanım ve tarifleri olan kitabı ile ünlüdür.

İSMAİL EL CEZERİ
1136- 1206

Sibernetiğin ilk adımlarını attığı ve ilk robotu yapıp çalıştırdığı kabul edilen Ebzî b' El Cezerî'nin Leonardo da Vinci'ye ilham kaynağı olduğu düşünülür.Mardin de yaşamıştır.Fil Saat ile ünlüdür. 50'den fazla cihazın kullanım esaslarını, yararlarına dairaklarını gözlerle gösterdiği bu çalışmalarda Kitaplı Cezeri, latibkata çevrilmeyen her teknik ilmin, doğru ile yanlış arasında kalacağını söyler.

CABİR BİN EFLAH
? - 1150

Batı dünyasında "Geber" adıyla bilinen ünlü müslüman astronomdur. Cabir bin Eflah'ın tam künyesinin eseri, Batlamyus'un eseri olan El-Mesci'i'teki yanlışları düzeltmek için yazdığı Kitabü-Hey'a fisthi'l Mecisti eseridir. Düzeltmeyi bu çalışmasıda kitaplı Cezeri, latibkata çevrilmeyen her teknik ilmin, doğru ile yanlış arasında kalacağını söyler.

NECMEDDİN UL MİSRİ
12...

Astronomi sahasında çalışmalar yaptığı ve Misir'in en büyük muvakkitlerinden (güneşe bakarak namaz vakitlerini belirten kimse) olduğu bilinmektedir.
Onun muvakkitlik eserlerinden biri, İngiltere Oxford Üniversitesi'nde Arapça Yazmalar Bölü-mü'nde bulunan "Zeyc"dir. (Yıldız Katalogu, Astronomi cetveli) Necmeddin-il Misri, çok sağlam bir tür matematik metodu takip etmekte, cetvellerin hesabında oldukça derece doğru neticelere ulaşmaktadır.

EBU'L FİDA
1273- 1331

Ebu'l-Fida veya Ebul Fida İsmail Hamavi filozof,komutan, İslam tarihçisi, coğrafyacı ve döneminde Eyyubiler Hama Emiridir. Ay üzerindeki Abulfeda krater'inin adı, O'na ithafen verilmiştir. Ebu'l Fida künyesiyle ünlü olmuştur

İBN- İ AVVAM
12..

İbn-i Avvam on ikinci yüzyılda Endülüs'te yetişen botanik alimi. İsmi; Yahya bin Muhammed bin Ahmed bin Awvam el-Işbili olup, künyesi Ebu Zekeriyya'dır.
Hayatı hakkında kaynaklarda bazı bilgi mevcut değildir. On ikinci yüzyılın sonlarına doğru yaşadığı ve aslen İşbiliye'li olduğu bilinmektedir.
Kitab-ül Felaha adlı eseri Ünlüdür.

NASURUDDİN TUSİ
1201 -1274

Türk Öklit ünvanlı büyük bilgin, Arithmetik, geometri trigonometri, astronomi, optik, mineroloji, coğrafya,tıp, mantık, felsefe, ahlâk, müzik ve edebiyat alanlarında eserler yazdı.
Tusi, bir üçgenin iç açılarının toplamının 180 derece olduğunu kanıtladı ve bunu dayanarak Öklit aksiyomunu çıkardı.

KEMALEDDİN FARİSİ
1267 -1319

İbn-i Heysem'in Kitab el-Menazır adlı optik kitabına yazmış olduğu şerh kitabı olan Tenkih al-Menazır' adlı eserliyle ünlüdür.
Ayrıca aritmetik, geometri, alan ve hacim hesapları ile miras hukuku üzerine kitaplar yazmıştır.

ŞEMSETTİN HALİLİ
1320 -1397

Şemseddin Halili, namaz vaktilerini hesaplamak için yaşadığı devre kadar Avrupa ve İslam alemlerine eşine rastlanmayan cetveller hazırladı. Halili adıyla anılan cetvelinde, Şam enlemini esas aldı.

ULUĞ BEY
1394 -1449

Timur İmparatorluğu'nun 4. sultanı ve Türk Matematikçi ve astronomi bilgini. Timur'un oğlu Şahrulh'un büyük oğludur. 1393 yılında Sultaniye kentinde doğmuştur.
Asıl adı Muhammed Taragay dir. Semerkand'da bir medrese ve bir de rasathane yaptırmış,ünlü "Zeycini" düzenlemiş ve bitirmiştir.
Zeyç Körkani veya Zeyç Cedit Sultani adlı kitapları yazmıştır.

BURSALI KADIZADE RUMİ
1364 -1436

Asıl adı Selahaddin Musa, ortaçağın ünlü Türk matematik ve astronomi bilgini.
1 dereceli yayın Sinüs değerini elde etmek üzerine yöntem geliştirilmiştir.

AKŞEMSETTİN
1389- 1459

Akşemseddin asıl adı ile Mehmet Şemseddin,çok yönlü Türk âlimi, tıp insanı ve aynı zamanda Fatih Sultan Mehmed'in hocası olarak bilinmektedir.
Akşemseddin, Antonie van Leeuwenhoek'in yaklaşık iki asır sonra bir mikroskobu keşfettiği mikrobu, Madelu'li-Hayat adlı eserinde yıllar öncesinde dile getirdi.

GİYASETTİN CEMŞİD EL KAŞİ
1380- 1429

Aritmetikte ondalık sistemi ilk kullanan kişidir.
Giyasaddin Cemşid al-Kaşi'nin en önemli eseri, Orcaçalı İslâm Dünyası'ndaki matematik bilgisini bütün yönleriyle sergilediği Matematiğin Anahtarı adlı kita bıdır. Bu eserinin bir bölümünde ondalık kesirleri kuramsal yönden incelemiş ve bu kesirlerle toplama, çıkarma, çarpma ve bölme gibi aritmetiksel işlemlerin nasıl yapılacağını örneklerle göstermiştir.

SABUNCUOĞLU ŞERAFEDDİN
1385 -1468

1385 yılında Amasya'da doğmuştur. Sabuncuoğlu'nun tıp ve cerrahi ile ilgili biri tercüme ağırlıklı diğer üçü telif olmak üzere dört eserinin varlığı bilinmektedir.

ZEKERİYYA BİN MUHAMMED EL KAZVİNİ

13. yüzyıl'da yaşamış matematik, fizik, astronomi, coğrafya ve jeoloji bilgini. Ortaçağda jeoloji'nin otorite kabul edilen isimlerinden biriydi. Batı O'nu "Müslümanların Plîlnus'u" olarak tanımıştır

MİMAR SİNAN
1489 -1588

I. Süleyman, II. Selim ve III. Murat dönemlerinde baş mimar olarak görev yapan Mimar Sinan,yaptıarıyla geçmişte ve günümüzde dünyaca tanınmıştır.
Başyaptı, "ustalık eserim" dediği Selimiye Camii'dir.
81 camii, 51 meacit, 55 medrese, 26 darü'l-kurra,17 türbe, 17 imaretihane, 3 darüşşifa (hastane), 5 su yolu, 8 köprü, 20 kervansaray, 36 saray, 6 hamam ve 48 de hamam olmak üzere 375 eser yapmıştır.

Alİ KUŞÇU
1403 -1474

Asıl adı Ali Bin Muhammed, Timur İmparatorluğu ve Osmanlı mparatorluğu'nda bir astronom, matematikçi ve dil bilimcidir.
Astronom, matematikçi ve kelâm âlimi olan Ali Kuşçu, 1403'te Semerkand'da doğdu. Babası Muhammed, Timur İmparatorluğu Sultanı ve astronomu Ulug Beg'in kuşçusu olduğu için ailesi "Kuşçu"lakabıyla meşhur oldu.

MÜRSİYELİ İBRAHİM
1430

Çağdaş haritacılığın öncüsü" olduğu gibi, Batı'ya bu konuda ışık tutan bir Türk-İslâm haritacısı
Ceylan denizi üzerine çizdiği Akdeniz haritasında Akdeniz, Karadeniz ve Ege yı resmetmiştir.

SEYDİ ALİ REİS
1498 -1563

Kaptan-ı Deryalık da yapmış olan Osmanlı denizcisi.Osmanlı Devleti'nin Büyük Okyanus rüyasını gerçekleştirmek için görevlendirilen denizci. Türk amiralı, coğrafya ve matematik bilgini.

PİRİ REİS
? - 1553

Osmanlı Türk'ü denizci ve kartograf. Asıl adı Muhyiddin Pir Bey'dir. Konyesi Ahmet ibn-i el-Hac Mehmet El Karamani'dir. Amerika'yı gösteren Dünya haritaları ve Kitab-ı Bahriye adlı denizcilik kitabıyla tanınmıştır.

TAKİYÜDDİN BİN MARUF
1526- 1585

1577 yılında Tophane sırtlarında Takiyüddin'in yönetimi altında bir gözlemevi olan Takiyüddin'in Rasathanesi kurulmuş olup 1580 yılında yıktırılmıştır.
Özellikle mekanik ve astronomi alanındaki alışmaları ile meşhurdur. Takiyüddin sinus, kosinus, tenjant ve kotanjantın tanımlarını vermiş, ispatlarını sergilemiş ve cetvellerini hazırlamıştır.

KÂTİP ÇELEBİ
1609 1657

Bibliyografya ve biyografya ile ilgili çalışmalar yaptığı.
Dünya bilim edebiyatında en ünlü ve bilinen eseri; İslam dünyasının en değerli eserlerini içeren 15.000 kitabı ve 19.000 müellifi tanıtan Keşf ez-zunûn isimli bibliyografyadır.
Osmanlı'da ilk defa coğrafya ile ilgili bir eser kaleme alan Kâtip Çelebi'dir. Cihannüma adlı eserinde Osmanlı İmparatorluğu'nun coğrafya ansiklopedisi Cihannüma'yı tamnır.

LAGARİ HASAN ÇELEBİ
? - 1600

İV. Murad döneminde barut mucurnnıdan hazırlanmış fişekler vasıtasıyla uçtuğu rivayet edilen Osmanlı astronomu. Hayatı hakkındaki bilgiler sadece Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde anlatıklarına dayanır.

HAZERFEN AHMET ÇELEBİ
1609 -1640

Kendi geliştirdiği takma kanatlarla fizikçi Abbas Kasım ibn Firnas'tan sonra uçmayı başaran ilk İnsan.

İBN İ ERENBUGA
ıé.Y.Y.

Askerlikte her zaman büyük önem verdiken batılı bilgin Erenbuğa'nın önemli bir merhale olan mancınık üzerine bilimsel bir makalesi eseri, IX. (XV.) yüzyılda kaleme alınan İbn Erenbuğâ ez-Zerekîşî'ıı el-Enîs fî't-menâcenîg'idir. İbn Erenbuğâ mancınığı, harbî, zeyâtır, efrenci, sultânî, iki yaylı keskenci, arrâde, Türkî gibi türlere ayırmıştır.

ERZURUMLU İBRAHİM HAKKI
1703 -1780

Türk mutasavvıf, sosyolog ve âlim. Asıl adı İbrahim bin Mustafa'dır. Erzurumlu İbrahim Hakkı; astronomi, fizik, psikoloji, sosyoloji ve din alanlarında pek çok çalışma yapmıştır. Tasavvufî konularla birlikte, fen bilimleri hakkında da geniş bilgileri kapsayan Marifetname adlı eseri, ansiklopedik bir özellik taşımaktadır.

GELENBEVİ İSMAİL EFENDİ
1730- 1790

Türk matematikçi, 1730 yılında şimdiki Manisa'nın Gelenbe kasabasında doğan Gelenbevi İsmail Efendi, Osmanlı İmparatorluğu matematikçilerindendir. Asıl adı İsmail'dir.
Gelenbevi, Türkçe ve Arapça olmak üzere 30'dan fazla eser bırakmıştır

ABBAS VESİM EFENDİ
1689- 1760

17. yüzyılda yaşamış Osmanlı astronom ve hekim. Çalışma yeri Sultan Sarnı'dır. Batılılarca "Abbas Efendi" olarak anılır.

MUHAMMED SALİH TAHTAVİ
? - 1664

Prinçten yapılmış tek parça, ek yerleri dönmeyen,Osmanlı Arapça ve Osmanlıtürkçe yazılarla çok zarafetle ölçülerin resimli temsilleri işlenmiş dev gökkreyi üretenek hem mühendislik hem de metalürji açısından
hayrat verici bir başarı göstermiştir

Alİ MÜNŞİ
? - 1750

Doğu ve Batı dillerini bilen Ali Münşi, Dersaadet'te Ağası Beşir Ağa adına Cerrahname'yi yazdı.

SUPHİZADE HEKİMBAŞI ABDULAZİZ EFENDİ
1735 - 1778

Osmanlı tıp bilgini, bestekâr ve şairdir. Osmanlı Devleti'nde Şahbüzadeler diye bilinen ve çok sayıda devlet adamı, hekim, şair ve bestekâr yetiştiren bir aileye mensupkur.Babası meşhur Osmanlı tarihçisi Mehmed Sütürî Efendi'ye (ö. 1768) nisbetle Sütürîzâde lakabı ile şöhret bulmuştur.
Şürde Azız mahlasını kullandığı için Aziz Efendi olarak da anılır.Arapça, Farsça, Latince, İtalyanca ve Fransızca bilen Abdülaziz Efendi, bilhassa tıp alanındaki yaptığı tercümelerle tanınmıştır.

UMRAN İ